

Створення кластерооб'єднаних підприємств є одним з реальних кроків забезпечення засад сталого розвитку України, яке можливе лише на інноваційній основі.

Література

1. Василенко В.А. Стратегии и инновации в системе менеджмента: [учеб. пос.] / В.А. Василенко, И.Е. Мельник. – М.: МГИУ, 2001. – 418 с.
2. Василенко В.О. Теорія та практика розробки управлінських рішень: [навч. пос.] / В.О. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2002. – 420 с.
3. Портер М. Конкуренция. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. – 608 с.
4. Портер М. Международная конкуренция. – М.: Международные отношения, 1993. – 580 с.

5. Посібник з кластерного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.sme.ukraine-inform.org.ua

6. Burgelman R. A. Maidigue M. A. Strategic Management of Technology and Innovation. – Homewood, Illinois. IRWIN, 2004.

7. Devlin G., Bleackley M. Strategic Alliances – Guidelines for Success // Long Range Planning. – 1988. – Vol. 21, №5. – P. 18–23.

8. Dussauge P., Garrette B., Mitchell W. Learning from Competing Partners: Outcomes and Durations of Scale and link Alliances in Europe, North America and Asia // Strategic Management Journal. – 2000. – Vol. 21, №2. – P. 99–103.

9. Feldman V.P., Audretsch D.B. Innovation in Cities: Science based Diversity // Specialization and Localized Competition–European Economic Review. – 1999. – №43. – P. 409–429.

10. Porter Michael E. Clusters and the New Economics of Competition // Harvard Business Review. – 1998. – November–December. – P. 77–90.

Ю.Б. ЧЕРНЯВСЬКА,

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії, Київський національний університет будівництва і архітектури

Інноваційне підприємництво – пріоритетний напрям розвитку вітчизняного ринку праці

У статті досліджуються головні шляхи генезису інноваційного підприємництва в умовах ринкової економіки на основі удосконалення законодавчо-правової бази, реструктуризації економіки, формування інноваційної інфраструктури, що забезпечить зростання конкурентоспроможності національного ринку праці.

Ключові слова: інноваційне підприємництво, конкурентоспроможність, ринок праці.

В статье исследуются основные пути генезиса инновационного предпринимательства в условиях рыночной экономики на основе усовершенствования законодательно-правовой базы, реструктуризации экономики, формирования инновационной инфраструктуры, что обеспечит рост конкурентоспособности национального рынка труда.

Ключевые слова: инновационное предпринимательство, конкурентоспособность, рынок труда.

In the article the main ways of genesis of innovative enterprise are investigated in the conditions of market economy on the basis of improvement of legislatively-legal base, restructuring of economy, forming of innovative infrastructure, which will provide the height of competitiveness of national labour-market.

Постановка проблеми. Пріоритетним напрямом соціально-економічного розвитку країни визначено курс на перехід до інноваційно-інвестиційної моделі економіки. В ході її реалізації необхідно особливу увагу приділити забезпеченню підприємств, установ, організацій висококваліфікованою робочою силою, що

здатна конкурувати за якістю виробленої продукції з іншими країнами – членами Світової організації торгівлі.

Державний комітет статистики України свідчить про сталий попит на некваліфіковану робочу силу на ринку праці протягом останніх п'яти років. Перерозподіл зайнятості на користь некваліфікованої робочої сили при скороченні чисельності професіоналів, фахівців і кваліфікованих робітників свідчить про домінування в економіці України застарілих технологій і відсутність інноваційних процесів. Скорочуються саме ті категорії професійних груп, які власне і є генераторами інновацій. Зміни в професійному складі зайнятих не відповідають завданням інноваційного розвитку економіки України.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Питанням становлення та розвитку інноваційного підприємництва в Україні приділяли увагу такі вчені, як В.Д. Базилевич, З.С. Варналій, В.М. Геєць, В.В. Зянько, А.М. Колот, В.М. Лич, В.І. Марцинкевич та ін., проте наша економіка поки що залишається осторонь інноваційних процесів, що свідчить про необхідність продовження та більш активного дослідження даної проблематики.

У зв'язку з цим **метою** даної **статті** є пошук шляхів переходу національного ринку праці на якісно нові позиції з орієнтацією на стимулювання людського капіталу до впровадження нових методів організації праці та виробництва, в тому числі і на основі самозайнятості, розвитку нових форм інноваційного підприємництва, які дадуть змогу підвищити економічні показники, збільшити попит на робочу силу, зайняти також гідне місце на міжнародній арені по випуску та реалізації якісної експортної продукції (товарів, послуг) кінцевого споживання.

Виклад основного матеріалу. Особливою відмінністю XXI століття в широкомасштабному світовому просторі став розрив між державами, які накопичили науково-виробничий потенціал для глобалізаційної конкуренції на ринку праці, й тими, хто його ще не має. Що ж саме закладено в успіх країн-лідерів? Перш за все – інноваційна підприємницька свідомість. Відомо, що основними чинниками інвестиційної активності на макrorівні є темпи зростання державних витрат на розвиток науки та освіти шляхом раціональної інноваційної політики держави, стимулюючої податкової, кредитної, амортизаційної політики тощо. Важливий макроекономічний показник інноваційної активності – обсяг витрат кожної країни на НДДКР та капіталовкладення в розвиток освіти, науки і техніки. В розвинутих країнах світу щорічні витрати на розвиток науки становлять майже 3% ВВП. В Україні впродовж 90-х вони скоротилися з 2,6 до 0,4% ВВП [1]. При цьому в постіндустріальних країнах до 60% підприємств щорічно впроваджують продукцію, що несе в собі нові знання, технологічні рішення та створює нові робочі місця. Україна ще за радянських часів мала значні здобутки у сфері винаходів. Можна з впевненістю стверджувати, що і сьогодні наша держава має потужний інтелектуальний, а разом і з тим і інноваційний потенціал, але за браком якісної нормативно-правової та матеріально-технічної бази, недостатньої уваги уряду інноваційній політиці та нестабільній економічній ситуації змушена загальмувати свій подальший розвиток.

Порівняльний аналіз розвитку національного ринку праці та ринку праці провідних країн світу свідчить про наявність тут суттєвих різноспрямованих процесів, практичних дій і заходів. Достатньо зауважити, що замість концентрації зусиль на розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, сучасної ринкової інфраструктури, інноваційно-знанневих виробництв в Україні щороку створюється близько 1 млн. робочих місць, лівову частину яких можна кваліфікувати як робочі місця здебільшого індустріальної, а іноді доіндустріальної доби, які розширюють гетто маргінальної зайнятості, консервують її неефективну структуру та унеможливають суттєві зміни на краще в якості життя населення [8, с. 6].

Отже, одне з головних завдань нашої держави в процесі удосконалення механізму державного регулювання ринку праці на найближчу перспективу – це перехід до інноваційного типу розвитку. Сьогодні однією з наймогутніших рушійних сил розвитку цивілізації є творча, інноваційна діяльність людини. І в кінцевому результаті ефективність всієї економіки і ринку праці зокрема, рівень науково-технічного виробництва, соціально-економічний прогрес залежить від обсягу накопичених суспільством знань та ефективності використання інтелектуальних ресурсів нації. Таким чином, забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в цілому та ринку праці зокрема, можливе завдяки розвитку інноваційного підприємництва, що передбачає створення нової інноваційної політики, яка включатиме в себе виховання суб'єктів господарювання нового типу та розробки стимулюючого спонукального мотиваційного механізму до творчих і продуктивних господарських дій.

Негайного впровадження інновацій гостро потребує і вітчизняний ринок праці. Причому на даному етапі необхідно здійснити своєрідний стрибок, подібно до того, як свого часу зробили Японія, Південна Корея та Китай. Здійснювати цю стратегію необхідно, починаючи з генезису інфраструктури ринку праці, виховання у наших співвітчизників новаторського духу і працівників нового типу, основною метою діяльності яких становило б інноваційне підприємництво.

Проте ситуація на вітчизняному ринку праці є нестабільною. Вона ще більш загострюється у зв'язку з впливом світової фінансово-економічної кризи, яка розпочалася з II половини 2008 року, наслідки якої ми відчуваємо і понині. Важливою особливістю розвинутих країн світу є те, що вони в період криз реструктуризують свої виробництва шляхом звільнення персоналу одних галузей і оперативно створюючи нові. А вітчизняні підприємства під прикриттям кризи можуть знижувати рівень заробітної плати, не оперативно реагують на потреби інноваційного розвитку, формування нових робочих місць.

Сучасний стан в економіці країни характеризується низкою чинників, які перешкоджають становленню та подальшому розвитку інноваційного підприємництва на національному ринку праці. Серед них можна виділити найголовніші:

- швидке застарівання знань, відсутність системного безперервного навчання;
 - недостатнє інформування населення про перспективи розвитку інноваційного підприємництва;
 - майже повна відсутність інноваційного навчання та виховання;
 - нерегламентованість системи мотиваційного механізму інноваційної діяльності;
 - відсутність «науково-виробничо-технологічних ланцюжків»;
 - нерозвиненість інноваційної інфраструктури;
 - неналежне ставлення до інноваторів у суспільстві;
 - низький рівень заробітної плати та інших заохочувальних мотивів працівників, генеруючих нові ідеї (вчених, дослідників, конструкторів, технологів тощо);
 - відсутність маркетингових досліджень реалізації на ринку інноваційної продукції;
 - несприятлива податкова та грошово-кредитна політика держави;
 - великі прогалини в українському законодавстві (Закон України «Про інноваційну діяльність», «Про захист прав інтелектуальної власності») тощо.
- Інноваційне підприємництво як фактор регулювання вітчизняного ринку праці дасть можливість:
- збільшити зайнятість населення;
 - підвищити зацікавленість, продуктивність праці і ефективність виробництва;
 - перекваліфікуватися і знайти більш вдале прикладання своєї праці найбільш творчій частині робочої сили, посилити мотиваційні чинники, відкрити нові стимули до праці;
 - наповнити новим змістом економічне мислення;

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

– спонукатиме до найбільш повного виявлення потенційних здібностей особистості;

– збільшити доходи і добробут населення.

Отже, для досягнення цієї мети, необхідно вже сьогодні здійснити конкретні кроки. Одним із перших, на нашу думку, потрібно забезпечити розширене відтворення інноваційної інфраструктури.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності [7]. Необхідними складовими інноваційної інфраструктури є інформаційно-комунікативні підприємства, юридичні та освітні організації, фінансові установи, консалтингові компанії, патентні відомства. Провідними типами інноваційних структур є науково-дослідні інститути, бізнес-інкубатори, технологічні та промислові парки, технополіси та ін.

Зокрема, головною особливістю діяльності технопарків є те, що вони здатні утворювати «науково-виробничо-технологічні ланцюжки», що за будь-яких інших організаційних форм поєднання теорії з практикою, тим більше інноваційною, в ринковій економіці виявляється проблематичним оскільки підприємства неохоче допускають учнів до технологічних зразків. А тут до складу інноваційної мережі входять промислові підприємства, дослідницькі центри, фінансові інститути і органи державного управління.

Утворення цілої системи технопарків в нашій країні позитивно вплине на розвиток ринку праці, дозволить створити додаткові робочі місця, що сприятимуть розвитку регіональної та місцевої економіки.

В Україні створення технопарків знаходиться ще на вихідній стадії. Із зареєстрованих реально працюють лише чотири технопарки [5, с. 192].

Доцільно університетам надати право комерційного використання результатів наукових досліджень, прикріплювати їх до технопарків і на основі державних грантів, що надавалися б на конкурсній основі, підтримувати інноваційний розвиток. Для того щоб збільшити надходження іноземних інвестицій в нашу країну, в тому числі у розвиток венчурних проектів, які розширяють можливості ефективного функціонування вітчизняного ринку праці, важливо створити вільні економічні зони з відповідними взаємовигідними умовами. Така робота на сьогодні знаходиться в завершальній стадії щодо створення вільної економічної зони нашої держави з Євросоюзом.

В Україні вже діє ряд інноваційних центрів – на основі використання науково-технічних розробок і винаходів. Але на сьогодні діяльність інноваційних центрів законодавчо не врегульована, не визначений перелік послуг, що повинен надаватися.

Одним з важливих напрямів розвитку інноваційного підприємництва та державного регулювання ринку праці в Україні за сучасних умов є створення бізнес-інкубаторів, які є структурами, що надають допомогу новим компаніям на етапі заснування та становлення. Бізнес-інкубатор як інноваційна структура надає робочі місця та створює додаткові можливості для молодих підприємців. Ефективність дієвості його (бізнес-інкубатора) у розвитку під-

приємництва підтверджена успішним закордонним досвідом і насамперед у країнах східної Європи з подібними з нашими економічними і політичними умовами. Сьогодні бізнес-інкубатори можуть сприяти не тільки розвитку підприємництва в регіонах, але і використанню регіональних, виробничих, інтелектуальних і інших ресурсів. Технологія бізнес-інкубації може бути використана при вирішенні багатьох актуальних для України проблем розвитку ринку праці. Це розвиток підприємництва і конкурентного середовища, створення робочих місць і зниження соціальної напруженості, реструктуризація великих виробництв і розвиток певних галузей економіки в сфері малого бізнесу [4].

Основна мета бізнес-інкубаторів – створити нові робочі місця, започаткувати нові компанії, використовувати нові наукові відкриття, створити сприятливі умови для розвитку інноваційного підприємництва, підтримати прагнення нових фірм до розробки новаторських продуктів, посилити впевненість підприємця у можливості і доцільності організації власної справи. Для цього бізнес-інкубатори надають новим фірмам приміщення, засоби інфраструктури, послуги з підготовки бізнес-плану інноваційного проекту, сприяють професійній підготовці персоналу, забезпечують доступ до ринків капіталів, комп'ютерних мереж і т. ін. [10].

На відміну від технопарків, які пропонують в оренду площі на обмежений термін, поки не буде впроваджена технологія, бізнес-інкубатор може функціонувати і сам по собі, пропонуючи клієнтам офісні та виробничі площі з відповідним набором технічних послуг (телефон, Інтернет) і консультацій з комерційних і правових питань (розробки бізнес-плану, маркетингової стратегії, реклами). Вони також можуть займатися підготовкою кадрів для малих підприємств, пошуком інвесторів тощо [3, с. 7].

Аналізуючи досвід інших країн, можна відмітити, що, наприклад, китайська система бізнес-інкубації істотно відрізняється від американської, насамперед вагомою державною підтримкою розвитку бізнес-інкубаторів. Близько 90% бізнес-інкубаторів, що існують в Шанхаї, – це або муніципальні бізнес-інкубатори, або такі, що отримують державну підтримку у вигляді інвестицій в будівництво приміщень для інкубаторів бізнесу та створення і розвиток їх інфраструктури [11].

Діяльність бізнес-інкубаторів сприяє розвитку регіональної та місцевої економіки і створенню нових робочих місць, чим привертає до себе увагу з боку урядів держав, місцевого керівництва, науковців та економістів. Ефективно функціонуючі сучасні бізнес-інкубатори є одним із потенційно найсильніших економічних інструментів прискорення технічного і економічного розвитку як територій, так і окремих технологічних та виробничих напрямів господарської діяльності. Мабуть, що саме тому кількість бізнес-інкубаторів у світі стрімко збільшується. Якщо на початку 90-х років їх нараховувалося 200, то тепер понад 3000, і, за прогнозами, приріст кількості бізнес-інкубаторів й надалі відбуватиметься високими темпами [1].

Усі вище перелічені новоутворення сприяння інноваційному підприємству мають розгалужуватися, на нашу думку, на дві системи: некомерційні структури і комерційні. У силу менталітету вчених, що склався за період радянських часів, співробіт-

ництво з комерційними структурами викликає в них небажання пов'язувати з ними свій талант, сподіваючись на допомогу з боку держави. Але така ідеологія не знаходить підтримки у сучасному стрімко розвинутому соціально-орієнтованому суспільстві.

Світовий досвід підтверджує ефективність інноваційної моделі розвитку на основі використання результатів інтелектуальної діяльності. Основне суспільне багатство розвинутих країн – це нова інтелектуальна еліта: науковці, висококваліфіковані інженери, підприємці, менеджери, фінансисти, інші фахівці, зайняті у сфері високих технологій, розповсюдженні інформації та нових знань. І вони стають головною запорукою соціальної стабільності в країні і рушієм прогресу ринку праці. Інноваційна справа не може підпорядковуватися інтересам науки і техніки, тому що головний споживач і замовник інновацій – ринок, який і задає напрям розвитку інновацій. Людина хоче мати товар з новими споживчими властивостями і готова платити за це гроші. І тільки на основі бажань та потреб і мають створюватися інновації для їх задоволення. Винахід заслуговує на впровадження тільки за умови прибуткової реалізації виготовленого на його основі товару. Чим вища віддача від окремого проекту, тим швидше така структура розвивається. Є всі підстави сподіватися, що ця інноваційна для українського ринку інфраструктура буде оцінена ринком праці, вона буде жити і мати можливість покривати витрати на своє утримання за рахунок реалізації інноваційних проектів і створення нових робочих місць.

Для розширення комунікативних можливостей ринку праці, на нашу думку, необхідно запроваджувати на загальнонаціональному рівні під патронатом держави чи уряду Єдину інформаційно-комунікативну підприємницьку мережу віртуальних бізнес-інкубаторів, які б інтегрували інтернет-технології в життєвий цикл підприємств. Користувачі цієї мережі будуть мати змогу отримати необхідну інформацію, консультування, дистанційне бізнес-навчання, спрямоване на підвищення рівня професійних знань представників малого і середнього бізнесу в сфері підприємницької діяльності, розраховуючись за послуги інтернет-платежами. Це спонукатиме підприємців до все більшого використання і оволодіння сучасними інформаційними технологіями у бізнесі. Для підприємців-новачків доцільно здійснювати підключення до інформаційних каналів віртуального бізнес-інкубатора на пільгових умовах використання широкого спектру послуг. Цей веб-портал повинен мати інформацію моніторингу ринку праці, товарних ринків і результати маркетингових досліджень, здійснювати консультації в сфері збуту та просування товарів і послуг. Залучатимуться представники бізнесу та їхні об'єднання і асоціації з метою розвитку взаємовигідних міжрегіональних зв'язків. На цьому сайті мають міститися бази даних, які постійно оновлюються (інноваційних і інвестиційних проектів), рекламні акції продукції і послуг та економіко-правова інформація.

З метою розвитку інноваційного підприємництва і підвищення рівня зайнятості в країні доцільно впроваджувати й інші форми інноваційної інфраструктури, такі як промислові зони ек-

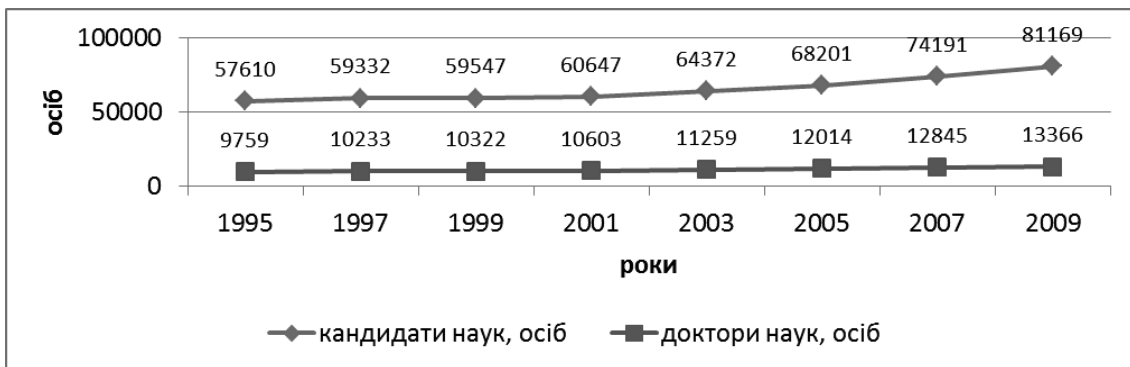

Рисунок 1. Чисельність наукових кадрів в економіці України, осіб

Джерело: Державний комітет статистики України.

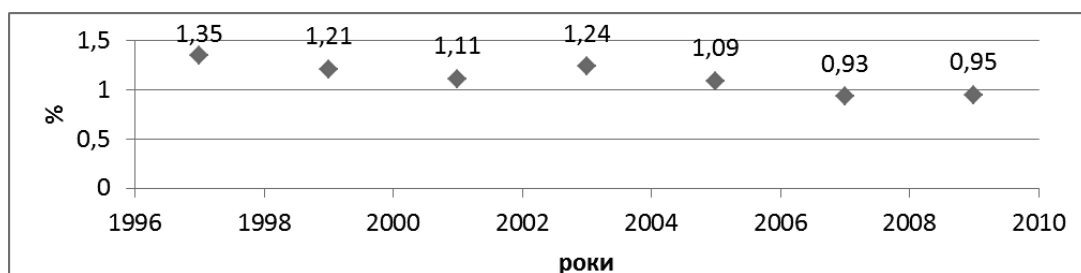

Рисунок 2. Питома вага обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП, %

Джерело: Державний комітет статистики України.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

спортної орієнтації, територіально-виробничі комплекси та ко-операційні мережі.

Стосовно державних важелів розвитку інноваційного ринку праці перш за все необхідно врегулювати законодавчу базу. Зокрема, Закон України «Про інноваційну діяльність», в якому пільги передбачені лише тим, хто споживає інтелектуальну власність у вигляді інноваційного продукту, тобто промисловим підприємствам і зовсім не сказано нічого про тих, хто цю власність створив – вчених, конструкторів, технологів, менеджерів.

За даними ЮНЕСКО, у 20 країнах, де працює 95% всіх учених, дохід на душу населення щорічно зростає на \$200; в інших, де працює тільки 5%, зростання відбувається лише на \$10 на рік [12].

На відміну від розвинутих країн, які близько 85–90% ВВП забезпечують виробництвом і експортом наукоємної продукції, Україна розвивається без істотного використання результатів наукових досліджень, посідаючи при цьому за кількістю науковців одне з перших місць у світі [14].

Необхідно відмітити досить цікавий факт. З даних рис. 1 видно, що кількість наукових кадрів в Україні невідомо зростає. Їхнє інтенсивне зростання почалося з 2001 року. Так, взявши 2001 рік за базовий, можна побачити, що вже у 2007 році кількість кандидатів і докторів наук зросла на 22 і 21% відповідно, а вже у 2009 році по відношенню до базового їхня кількість збільшилася більш ніж на третину. Разом із тим офіційні дані питомої ваги обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП досить незначні (рис. 2), та ще й з кожним роком зменшується. Таким чином, офіційна статистика говорить про те, що вітчизняні наукові дослідження не впроваджуються у процес виробництва на національному ґрунті, а так і залишаються на полицях наукових бібліотек.

Важливим джерелом економічного зростання розвинутих країн світу є індустрія авторського права (книговидання, комп'ютерні програми, бази даних тощо), яка забезпечує щорічне зростання ВВП на 5–6% і приблизно такий же відсоток зростання кількості робочих місць [9]. Таким чином, стимулом до активізації будь-яких напрямів творчості є ефективно функціонуюча державна система правової охорони результатів інтелектуальної діяльності, яка дасть змогу отримати легальний прибуток від творчої праці.

Для організації інноваційного підприємництва в колективі на великих чи середніх підприємствах варто запозичити досвід впровадження інноваційного менеджменту Японії, яка досягла лідируючих позицій у виробництві високоякісних товарів. Зрозуміло, що одним заклик до працівників виявити ініціативу мети не досягти. Необхідно сформувати персонал, здатний до інноваційного пошуку і створення нового, і забезпечити умови, щоб працівник відчув на собі користь від власної ініціативи. Найважливішою умовою плідної роботи в колективі є створення атмосфери довіри. Працівники повинні знати, що їхня ініціатива з удосконалення роботи не призведе до погіршення умов чи оплати праці, що кожна ініціатива буде сприйнята доброзичливо і детально обговорена можливість її реалізації за участі інших працівників. Таке ставлення підвищить сприйнятливості підпри-

ємства до інноваційних змін. Постійно в полі зору працівників на підприємствах повинна бути розроблена система мотиваційних чинників що стимулюватимуть інноваційну діяльність.

Деякі дослідники головними мотиваційними чинниками передовсім вважають такі: бажання громадян власноручно створювати свій добробут, покращити своє матеріальне становище, більше впливати на своє майбутнє, намагання здобути самостійність, свободу, поширювати свій стиль життя, цінності серед людей, які працюють з ними в бізнесі, можливість до творчості та самореалізації, бажання тісніше пов'язати своє особисте життя і підприємницьку діяльність (роботу), зробити власне життя продовженням праці, а працю – цікавою і змістовною [15, с. 97; 6, с. 132].

При всій актуальності проблеми генезису ринку праці на основі інноваційного підприємництва, слід зазначити, що підприємницькими здібностями володіють лише 5–7% працездатного населення країни. Тому виявлення підприємницьких нахилів і професійного визначення взагалі має першочергове значення. Поки що єдиним органом, що займається професійним відбором та надає допомогу при визначенні з бізнес-ідеєю є державна служба зайнятості. У перспективі спектр послуг професійного визначення та обрання напрямків діяльності має розширитися. Вони мають надаватися не тільки безробітним, а всім, хто хоче спробувати себе у підприємстві, іншими структурами на платній основі. Фахівці за спеціальними методиками, психодіагностичними програмами тощо наприклад, на основі анкетування або тестування повинні виявити потенційні якості претендента підприємницької діяльності й порівняти їх з тими якостями, які потрібні підприємцю.

Висновки

Отже, найбільш важливими пріоритетними напрямками розвитку ринку праці, що базуються на основі генезису інноваційного підприємництва, є:

- реструктуризація національних виробництв завдяки вивільненню персоналу нерентабельних підприємств і оперативного створення нових робочих місць, більш ефективних, що відповідають інноваційно-інвестиційному напрямку та вимогам часу;
- широке запровадження ефективної діяльності інноваційної інфраструктури: фінансових установ, консалтингових компаній, маркетингових фірм, інформаційно-комунікативних підприємств, патентних відомств, наукових, дослідницьких та технологічних парків, зон експортної переробки, регіональних інноваційних мереж, технополісів тощо за допомогою якої утвориться система ланцюжків «наука-виробництво»;
- запровадження на загальнодержавному рівні Єдиної інформаційно-комунікативної підприємницької мережі віртуальних бізнес-інкубаторів, які б інтегрували інтернет-технології в життєвий цикл підприємств;
- популяризація діяльності підприємців-менеджерів, які б захищали інтереси науковців, дослідників, конструкторів, технологів та займалися комерційними питаннями реалізації продуктів їх інтелектуальної діяльності;
- удосконалення Закону України «Про інноваційну діяльність», в якому пільги передбачені лише тим, хто споживає інтелектуальну

власність у вигляді інноваційного продукту, тобто промисловим підприємствам і зовсім не сказано нічого про тих, хто цю власність створив – вчених, конструкторів, технологів, менеджерів тощо.

Література

1. Аналітична довідка про стан виконання заходів Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] / Держ. комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, 2004. – Режим доступу: <http://www.dkrp.gou.ua/kompred/control/uk>
2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник / В.Д. Базилевич. – К.: Знання, 2006. – 431 с.
3. Варналій З.С. Коопераційні зв'язки малих, середніх та великих підприємств / З.С. Варналій // Малий і середній бізнес. – 2001. №1–2. – С. 7.
4. Вікіпедія бізнес-інкубатор [Електронний ресурс]: <http://www.nbu.gov.ua/>
5. Геєць В.М. Інноваційні перспективи України / В.М. Геєць, В.П. Семиноженко – Харків: Кон. 6. Економічна активність населення України 2005: Стат. збірник. / Державний комітет статистики України: №9/2–18/247 від 18.07.2006 р. – 239 с.
7. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Зайнятість та ринок праці: міжвід. наук. зб. – 1995. – Вип. 3. – 132 с.
9. Закон України «Про інноваційну діяльність» / Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №36. – Ст. 266.

10. Колот А. Інноваційна праця та інтелектуальний капітал у системі факторів формування економіки знань / А. Колот // Україна: аспекти праці. – 2007. – №4. – С. 6.

11. Марцинкевич В.И. Экономика человека: Учебн. Пособие / В.И. Марцинкевич, И.В. Соболева. – М.: Аспект Пресс, 1995. – 286 с.
12. Одесский инновационный бизнес-инкубатор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessincubator.org.ua/>
13. Світовий і вітчизняний досвід створення і функціонування інноваційних структур [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/>
14. Семиноженко В. Економіка знань: потрібна гра на своєму полі // День. – 27.04.2004.
15. Середній клас та його роль у формуванні інтелектуального капіталу суспільства [Електронний ресурс]: Інформація підготовлена Київським державним центром науково-технічної і економічної інформації для бюлетня «Світ інтелектуальної власності» Міністерства освіти і науки України (КиївЦНТЕІ). – Режим доступу: <http://mstu.gov.ua/>
16. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004–2015 роки) «Шляхом європейської інтеграції» / Авт. кол.: А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін.; Нац. ін.-т стратегіч. досліджень, Інститут економічного прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європейської інтеграції України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
17. Хруцкий В. Как стать предпринимателем / В. Хруцкий // США: экономика, политика, идеология. – 1992. – №9. – С. 90–102.

О.І. ПОПРОЗМАН,
к.е.н., доцент, Європейський університет

Загальні аспекти оптимізації залучення інвестицій в економіку України

Досліджено процес залучення іноземних інвестицій в економіку України і його роль у забезпеченні економічного відродження та прискорення економічного зростання як на макро-, так і на мікрорівні.

Ключові слова: іноземні інвестиції, економічне відродження, економічне зростання.

Исследован процесс привлечения иностранных инвестиций в экономику Украины и его роль в обеспечении экономического возрождения и ускорения экономического роста как на макро-, так и на микроуровне.

Ключевые слова: иностранные инвестиции, экономическое возрождение, экономический рост.

Investigation of foreign investment in Ukrainian economy and its role in promoting economic recovery and accelerating economic increase at both the macro- and micro-level.

Постановка проблеми. Значення іноземних інвестицій у забезпеченні розвитку економіки країни важко переоцінити. Проте тільки високий рівень залучених іноземних інвестицій ще не га-

рантує досягнення прийнятних темпів економічного зростання. Важлива не кількість інвестицій, а їхня якість, ефективність їх розподілу та використання. Розв'язати проблему залучення іноземних інвестицій в економіку України можна тільки за умов поліпшення макроекономічної ситуації у країні в цілому, на основі послідовної реалізації системи взаємопов'язаних економічних, правових, організаційних та інформаційних заходів, таких як:

- удосконалення нормативно-правового поля на основі його стабільності;
- надання іноземним інвесторам довгострокових перспектив співробітництва;
- розбудова системи економічного заохочення;
- удосконалення управління і організаційного механізму регулювання інвестиційного процесу;
- посилення міжнародного співробітництва і формування міжнародного іміджу України.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. У працях К.В. Паливоди, Я.В. Петренка, Л.М. Яцуна, О.В. Ольшанського, В.М. Селютіна, В.М. Бредіхіна, А.О. Близнюка зазначено, що